

SHERBIMET KËSHILLIMORE NË AGROBIZNES

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Shkencave të Jetës dhe Mjedisit
Titulli i lëndës:	Sherbimet Këshillimore në Agrobiznes
Programi:	Agrobiznes
Niveli:	Bachelor
Statusi lëndës:	Obligative (O)
Viti i studimeve:	Viti 2 / Semestri 4
Numri i orëve në javë:	2 + 2
Vlera në kredi – ECTS:	6 ECTS
Koha / lokacioni:	Do të shpallet
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. Ass. Dr. Nol Krasniqi
Të dhënat kontaktuese:	nol.krasniqi@uni-prizren.com; +383 44 702 505
Përshkrimi i lëndës:	<p>Kjo lëndë shqyrton shërbimet këshillimore në sektorin e agrobiznesit dhe rëndësinë e këtyre shërbimeve si një rol vendimtar në rritjen e produktivitetit bujqësor, rritjen e sigurisë ushqimore, përmirësimin e jetesës rurale dhe promovimin e agrobiznesit si një motor i rritjes së qënurshme ekonomike në zonat rurale. Trajtohen poashtu roli i shërbimeve këshillimore në sigurimin që fermerët të kenë qasje në teknologji të përmirësuara, rëndësinë e kooperimit dhe informacionet e fundit për qasjen në fonde nëprmet granteve vendore dhe ndërkombëtare. Përmes shërbimeve këshillimore për fermerë, si dhe shtëpi rurale dhe komunitete të cilat adresojnë çështje më të gjëra socio-ekonomike në zona rurale.</p>
Qëllimi i lëndës:	<p>Qëllimi i këtij kursi është t'i mësoj studentët për të identifikuar dhe kuptuar shërbimet këshillimore në sektorin e agrobiznesit. Gjithashtu ofron njohuri teorike dhe praktike lidhur me shërbimet këshillimore në sektorin e agrobiznesit. Rëndësia e sektorit publik për themelimin e shërbimeve këshillimore, strategjitë dhe objektivat, si dhe fokusohet në funksionimin e shërbimeve këshillimore në botë, europë, regjion dhe Kosovë. Zhvillimi i shkathtësive të studentëve për të njohur dhe kuptuar procesin e planifikimit, hartimit dhe zbatimit të strategjive të shërbimeve këshillimore është një prioritet i rëndësishëm i kësaj lënde.</p>
Rezultatet e të nxënit:	<p>Pas përfundimit të kursit, studentët do të jetë në gjendje të:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Kuptojnë parimet e shërbimeve këshillimore, metodat, çështjet organizative dhe këshillat profesionale▪ Mësojnë situatën e bisedave në rolin e këshilltarit/këshilltar dhe klient/klient▪ Njohin qëndrimet e tyre dhe për të ndërtuar repertorët e reja të sjelljes▪ Ti njohin funksionimin e sistemeve dhe metodave të shërbimeve këshillimore në europë dhe regjion.▪ Të jenë në gjendje ofrojnë përkrahje përmes shërbimeve këshillimore për fermerë, si dhe shtëpi rurale dhe komunitete të cilat adresojnë çështje më të gjëra socio-ekonomike në zona rurale.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Të njohin efektet e shërbimeve këshillimore në sektorin e bujqësisë në konkurrueshmëri dhe i orientuar nga tregu. ▪ Të kuptojë rolin e shërbimeve këshillimore mbi sigurimin e informatave të përditësuara dhe qasjen në format mbështetëse për fermerët dhe NVM, që aplikojnë për grante dhe subvencione të cilat janë në dispozicion përmes MBPZHR dhe programeve BE/donatorë. 		
Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	2	15	30
Ushtrime teorike/laboratorike	2	15	30
Punë praktike	1	3	3
Kontaktet me mësimdhënësin (konsultimet)	1	15	15
Ushtrime në teren	1	3	3
Kollokviume, seminare	2	2	4
Detyra të shtëpisë	1	13	13
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	2	15	30
Përgaditja përfundimtare për provim	2	8	16
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuiz, provim final)	2	2	4
Projektet, prezentimet etj.	2	1	2
Totali			150 orë (6 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjërata, ushtrime, diskutime, konsultime, projekte kursi, detyra shtëpie, kollokviume, provimi përfundimtar.		
Metodologjia e vlerësimit:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vijueshmëria e rregullt dhe aktive: 10%, ▪ Provimi i ndërmjetëm (kollokviumi): 20%, ▪ Projekti i kursit: 10%, ▪ Provimi final: 60%. 		
Literatura			
Literatura primare:	<p>Davis, K., S. C. Babu, and C. Ragasa. (2020). Agricultural Extension: Global Status and Performance in Selected Countries. International Food Policy Research Institute. Washington, DC</p> <p>William McLeod Rivera, M. Kalim Qamar (2003) Agricultural Extension, Rural Development and the Food Security Challenge. FAO, Romë</p> <p>Jock R. Anderson, Gershon Feder (2007) Agricultural Extension. Handbook of Agricultural Economics, Volume 3. Elsevier</p>		
Literatura shtesë:	<p>Maurice J. Rolls (2001) Review of farm management in extension programmes in central and eastern european countries. FAO, Romë.</p> <p>RKS - Ligji nr. 04/L-074 Për Shërbime Këshilluese për Bujqësi dhe Zhvillim Rural</p> <p>MBPZHR (2020) - Raporti i Gjellbër</p>		

	<p>EU commission (2010) Report from the Commission to the European Parliament and the Council on the application of the Farm Advisory System, Bruksel.</p> <p>Katrin P., Labartheb P., Monica Caggianob M., Lorenzo-Arribasca A. (2016) How does commercialisation impact on the provision of farmadvisory services? Evidence from Belgium, Italy, Ireland and the UK. Land Use Policy. Elsevier</p>
--	--

Plani i dizajnuar i mësimit:		
Java	Ligjërata	Ushtrime
<i>Java e parë:</i>	Hyrje në konceptet dhe principet e shërbimeve këshillimore	Shpërndarja e temave të projekteve seminarike.
<i>Java e dytë:</i>	Nevoja për një kuptim më të mirë të statusit dhe performancës së shërbimeve shtesë dhe këshilluese	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës parë të ligjëratave.
<i>Java e tretë:</i>	Trendet Globale në Sigurimin e personelit dhe metodat e shërbimeve këshillimore	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës dytë të ligjëratave.
<i>Java e katërt:</i>	Krahasimi i Sistemeve Kombëtare të shërbimeve këshillimore: Zbatimi i Kornizës më të Përshtatshme	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës tretë të ligjëratave.
<i>Java e pestë:</i>	Metodat e Shërbimeve Këshillimore	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës katërt të ligjëratave.
<i>Java e gjashtë:</i>	Përformanca e Shërbimeve Këshillimore	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës pestë të ligjëratave.
<i>Java e shtatë:</i>	Strategji të diferencuara për të zvogëluar varfërinë dhe pasigurinë ushqimore	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës gjashtë të ligjëratave.
<i>Java e tetë:</i>	Provimi i ndërmjemë (kollokviumi)	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës shtatë të ligjëratave.
<i>Java e nëntë:</i>	Dallimi midis shërbimeve këshillimore bujqësore dhe shërbimeve këshillimore rurale	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës tetë të ligjëratave.
<i>Java e dhjetë:</i>	Shërbimet Këshillimore Publike dhe Private si dhe partneriteti në mes tyre.	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës nëntë të ligjëratave.
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	Korniza konceptuale për analizimin e organizatave të shërbimeve këshillimore	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës dhjetë të ligjëratave.
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Shërbimet Këshillimore në Europë	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës njëmbëdhjetë të ligjëratave.
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Shërbimet Këshillimore në Kosovë dhe Regjion	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës dymbëdhjetë të ligjëratave.

<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	Ligji nr. 04/L-074 Për Shërbime Këshilluese për Bujqësi dhe Zhvillim Rural	Detyra të zgjedhura, kuize dhe raste studimore nga tema e javës trembëdhjetë të ligjëratave.
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Prezantimi i projekteve semestrale.	Prezantimi dhe diskutimi i projekteve semestrale të studentëve.
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		
<ul style="list-style-type: none">▪ Studenti duhet të jetë i ndërgjegjshëm dhe të respektojë institucionin dhe Kodin e etikës.▪ Studenti duhet të respektojë orarin e ligjëratave, ushtrimeve dhe të jetë i vëmendshëm.▪ Studenti posedojë dhe paraqesë ID kartën në provime e ndërmjeme dhe provime përfundimtare,▪ Gjatë hartimit të projekteve të kursit, studenti duhet t'i përmbahet udhëzimet e dhëna nga mësime të mësuara.▪ Gjatë orës së provimit është i ndaluar përdorimi i celularëve.		